Értékvédelem alatt álló helyi értékek Fegyverneken

Tartalomjegyzék:

ÉRTÉKVÉDELEM ALATT ÁLLÓ HELYI ÉRTÉKEK FEGYVERNEKEN **4**

1) Épített környezet *4*

- Nepomuki Szent János szobor: 4
- Orvos lakás 4
- Annaházi temető 5
- Izraelita temető 5
- Árpád út, Vörösmarty Mihály út, Petőfi Sándor út 6
- Városháza 6
- Ipartestület épülete 7
- Orczy Anna Általános Iskola és Szakiskola 7
- Bíró kastély és gazdasági épülete 7
- Angolkert Idősek otthona 8
- Református templom 8
- Római Katolikus templom 9
- Római katolikus plébánia 9
- Gőz- és hengermalom 10
- Holt-Tisza parton téglával kirakott rakpart 10
- Kereszt korpusszal 11
- Lakóépület utcai homlokzata II. 11
- Napsugaras oromfal 11
- Vaskereszt 12
- Kudelka kereszt 12
- Kerekes kút 13
- I. Világháborús emlékmű 13
- II. Világháborús emlékmű 13
- 1848-49-es emlékmű 14
- Vaskút I. 14
- Vaskút II. 14
- Pusztatorony (Csonkatorony) 15
- Kudelka Ház (volt Pártház) 15
- Szapárfalui Klubkönyvtár 16
- Szapárfalui Kápolna 16
- Könyvtár 17
- 1956-os emlékmű 17

- Trianoni emlékmű 18
- Szentháromság szobor: 18
- Krisztus kereszten.....18
2) Természeti környezet *19*
- Tintagyep 19
- Tiszafa (Taxus baccata) 19
- Fehér eperfa I. (Morus alba „fegyvernekiana”) 20
- Fehér eperfa II. (Morus alba „fegyvenekiana” 20
- Fekete nyárfák (Populus nigra) − 4 db.....20
- Fekete fenyő (Pinus nigra) 21
- Kálvária.....21
- Holt-Tisza 22
- Holt-Tisza és élővilága 23
- Kunhalmok.....24
- Kettős halom: 26
- Fekete halom: 26
- Lelovich halom*:* 26
- *Eperjes halom:* 27
- Mányai halom: 27
- Nagy-Koller halom: 27
3) Kulturális örökség.....*28*
- Dr. Hámori József.....28
- Fegyverneki Katolikus Karitász 29
- Baldácsy Művészeti Egyesület 29
- Ügyes Kezek Klubja 33
- Wing Tsun Kung-Fu 33
- Fegyvernek Városi Sportegyesület Szakosztályai 34
- R.16 Postagalamb Sportegyesület 36
- Szapáry Gróf család.....36

<u>ÉRTÉKVÉDELEM ALATT ÁLLÓ HELYI ÉRTÉKEK FEGYVERNEKEN</u>

1) <u>Épített környezet</u>

- **Nepomuki Szent János szobor:**

  - Címe: külterület
  - Helyrajzi száma: 090/3. (szántó)
  - Javasolt védelem: Területi védelem
  - A védendő objektum leírása: A barokk stílusú műemléket 1775-ben Berényi Teréz állíttatta, mely kemény mészkőből faragott szoborcsoportból és a védelmére állított három lábon álló, gúla alakú tetőszerkezetű, fazsindellyel fedett védőépítményből áll. A műemléket jelenleg szántó veszi körül. Szükséges a létesítmény védelmét biztosítani - 424 m2-es a szántóból kivett területtel -, mely biztosítja a nevezetesség megközelítését, az állagmegóvását és a terület parkosítását, ill. a megfelelő műemléki környezet kialakítását.

  - Megjegyzés: Kiemelkedő tájképi megjelenés épített művi értékkel. Figyelmet kell fordítani a műemlék mellett lévő 4. számú főközlekedési útról a látvány zavartalan biztosítására, ezért jelenleg a Debrecen felé vezető oldalon lévő hirdetőtáblát át kell helyezni. A későbbiek során hirdető, útjelző és egyéb, a látványt zavaró tárgy, a műemlék környezetében nem helyezhető el.

- **Orvos lakás**

  - Címe: Dózsa György u. 6.
  - Helyrajzi szám: 491.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása: A két világháború között a község jelentős pénzt fordított az oktatás, az egészségügy, a kultúra fejlesztésére. Ennek egyik épülete a községben dolgozó orvos részére lakás építése, bár eredetileg

főjegyzői lakásnak épült. Az épület 1928-ban készült, azóta átalakítás a külső homlokzaton nem történt.
  - Megjegyzés: A település központjának egyik jellegzetes épülete.

- **Annaházi temető**

  - Címe: Fegyvernek külterület
  - Helyrajzi száma: 4125.
  - Javasolt védelem: Egyedi védelem
  - A védendő objektum leírása: Az Annaházi temető fent megjelölt sírhelyei a Fegyvernek határában fellelhető, a 9. sorszámú védendő objektumnál leírt kunhalmok egyik jellegzetes elemére, a Kettős halom másik halmára települtek, melynek kiemelkedő építménye a fegyverneki Áy Mihály tervei alapján készült Rebmann család kriptája. A sírhelyeket körülvevő kovácsoltvas kerítéseket Áy József készítette.
  - Megjegyzés: Kiemelkedő tájképi megjelenés, épített művi értékekkel.

- **Izraelita temető**

  - Cím: Fegyvernek, Damjanich J. u.
  - Helyrajzi szám: 986.
  - Javasolt védelem: Egyedi védelem
  - A védendő objektum leírása: A házak közé ékelve található a zsidó temető, mintegy 0,2 hektár területen. Tulajdonosa az Izraeliták Országos Képviseleti Irodája, mely gondozását fegyvernek Nagyközség Polgármesteri Hivatala végzi. Az itt nyugvó halottaknak egyetlen hozzátartozója sem él Fegyverneken. A síremlékeken általában héber felirat olvasható, melyek közül többsége még áll.
  - Megjegyzés: A temető a Fegyverneken élt, a település fejlődését is elősegítő zsidó családok emléke, melynek megőrzése a község hagyományőrzésének része.

- **Árpád út, Vörösmarty Mihály út, Petőfi Sándor út**

  - Címe: Árpád út és Petőfi S. út teljes hosszában ill. a Vörösmarty út az Árpád és Dózsa György. utak közötti szakaszon.
  - Helyrajzi szám:-
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása: Fegyvernek többszöri teljes megsemmisülés után az 1800-as évek elején kezdett újra fejlődni. A községben 1846-ban gróf Szapáry Józsefné báró Orczy Anna német ajkú lakosságot telepített, akiknek lakótelkeket osztott.

- **Városháza**

  - Címe: Szent Erzsébet u. 171.
  - Helyrajzi szám: 173.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása: Az épület 1896-ban épült községháza céljára. A Fegyverneken gyártott nagyméretű téglából készült, lábazata vörös, homlokzata sárga keramit téglaburkolattal, kőporos vakolattagozatokkal díszítve. Az utcai homlokzaton az előreugró részen az ablakok fölött kőből készült oroszlánfejek láthatók. A homlokzaton az 1848-as forradalom 100 éves évfordulója alkalmából emléktábla került elhelyezésre 1948-ban.2013. Augusztusában Fegyvernek városi rangot kapott,így a homlokzatra festett KÖZSÉGHÁZA felirat helyett VÁROSHÁZA felíratott kapott. Az épület külső és belső kialakítása nem került átalakításra, őrzi ma is eredeti formáját.
  - Megjegyzés: Fegyvernek jellegzetes épülete, a település XIX. század végén elindult fejlődésének jelképe.

- **Ipartestület épülete**

  - Címe: Szent Erzsébet u. 172.
  - Helyrajzi szám: 4.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása: Az épület 1927-ben épült a helyi iparosok által összegyűjtött pénzből, a község anyagi támogatásával. A település jelentős kulturális szórakozó helye volt. Itt működött a mozi, az ipartestület hétvégeken bálokat rendezett.
  - Megjegyzés: Bár az épület építészettörténeti szempontból nem jelentős, azonban a település közösségi életében fontos szerepet játszott.

- **Orczy Anna Általános Iskola és Szakiskola**

  - Címe: Dózsa György u. 2.
  - Helyrajzi szám: 496.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása: Az épület 1928-ban épült 5 tantermes elemi iskolaként. Fegyvernek első emeletes épülete, mely a két világháború közötti jelentős fejlődés egyik építménye. Az épületben belső átalakításokra az évek során sor került, funkciója azonban nem változott, külső megjelenése az építéskori képet mutatja.
  - Megjegyzés: A település központjának egyik jellegzetes épülete.

- **Bíró kastély és gazdasági épülete**

  - Címe: Damjanich J. u. 109.
  - Helyrajzi szám: 256/1.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása: A Bíró család jómódú értelmiség családként élt Fegyverneken. A kastély a XX. Század elején épült. Jelenleg bérlakásoknak ad helyet, ennek megfelelően jelentős belső átalakítások történtek, homlokzati megjelenése azonban az eredeti állapotát megtartotta.

- A gazdasági épület változatlan funkcióval és homlokzati megjelenéssel őrzi építésének eredeti célját, mely a XIX. század végén, XX. század elején épített gazdasági épületek építészeti örökségeként maradt fenn.
- Megjegyzés: Az épületegyüttes hűen tükrözi a korabeli jómódú családok, lakó és gazdasági épületeinek kapcsolatát.

- **Angolkert Idősek otthona**

- Címe: Angolkert u. 1.
- Helyrajzi szám: 1908.
- Javasolt védelem: Művi értékvédelem
- A védendő objektum leírása: A kastélyt Szapáry gróf építette, majd a Schwarcz család tulajdonába, a II. világháború után pedig állami tulajdonba került. Jelenleg Csecsemőotthon és Idősek Otthona funkciót lát el, a megyei önkormányzat fennhatósága alatt.
- Az épület északi és nyugati homlokzata eredeti állapotában megmaradt, a déli homlokzatán az új rendeltetése érdekében jelentős átalakításokat végeztek, terasz kőkorlátját kivéve minden átalakításra került.
- Eredeti állapotában maradt meg az épület déli homlokzata előtt egy mészkőből készült díszkút.
- Megjegyzés: Célszerű lenne az épület korabeli jellegét újra kialakítani, déli homlokzatának helyreállításával.

- **Református templom**

- Címe: Szent Erzsébet u. 150/b.
- Helyrajzi szám: 2578.
- Javasolt védelem: Művi értékvédelem
- A védendő objektum leírása: A templom 1928-ban épült, Hoffer József és Frecska János budapesti műegyetemi tanárok tervei

alapján. Az építést: Nagy Sándor és Áy Mihály fegyverneki mesterek végezték. Az épület Magyarországon a két világháború közötti időre jellemző stílusban: a hagyományokhoz még ragaszkodó, a klasszicista megkötöttségeket már elhagyó modern stílusban épült. Egyhajós, a torony aszimmetrikus elhelyezkedéssel a templomhajó északi oldalához épült. A templomhajó méretei: szélessége 10,00 méter, hosszúsága 20,00 méter. A templom magassága 13,00 méter, a férőhelyek száma 250 fő. A torony alapja 4,00 x 4,00 méteres, magassága 23,00 méter, melyben 1 db 80 kg-os és 1 db 70 kg-os harang kapott helyet. A harangokat Mocsári Lajos és Szőke Sándor öntette. Az épület a fegyverneki, un, „Wagner" féle nagyméretű téglából készült, homlokzatát burkoló tégla és kőporos vakolat díszíti.

- **Római Katolikus templom**

  - Címe: Szent Erzsébet u. 150/b.
  - Helyrajzi szám: 2578.
  - A védendő objektum leírása:
  - A település központjában található, mely 1862-63 között épült romantikus stílusban.
  - A Bach korszak végén már elkészült egy terv a templom építéséhez, de csak 1962-ben fogtak hozzá az építéséhez, amikor Bartakovics érsek plébániát alapított és Gester Károly pesti építésszel felépíttette a templomot Feszl Frigyes és Kauser Lipót közreműködésével.
  - 1864-ben avatták fel Szent Vendel tiszteletére.
  - A templom 1957. óta országos védelem alatt áll.

- **Római katolikus plébánia**

  - Címe: Szent Erzsébet u. 176.
  - Helyrajzi szám: 2.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása: 1861-ben a vallásalap költségére megvásárlásra került Tóth Mátyás 9 holdas házas telke ill. földje paplak és templom céljára. A házból csekély helyreállítás és bővítés utána paplak lett, majd Hermann Ágoston tiszabői káplán

fegyverneki plébánossá való kinevezése után, 1862-ben itt állította fel a plébániát.
  - Az épület jelenlegi formája 1934-ben alakult ki.
  - Megjegyzés: A plébánia mellett lévő Római katolikus templom 1957. óta országos védelem alatt áll.

- **Gőz- és hengermalom**

  - Címe: Kossuth L. utca
  - Helyrajzi szám: 2542/1.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - Megjegyzés: Fegyvernek egyetlen megmaradt ipari emléke.
  - A védendő objektum leírása: 1860-ban épült ipari épület, az akkori élő Tisza partjára. A gőzfűrész üzem a Tiszán jött rönkfát dolgozta fel, míg a malomban őrölt liszt országos hírű volt.
  - 1938-ban kiégett, majd helyreállítás után a II. világháború alatt ismét kiégett. 1956-ban átkötő vasakkal erősítették meg a falakat és az épületet termény tárolására használták. A többszöri kiégés és a terménytárolás a falakat erősen megviselte, ezért állószékeket építettek a falak teherviselésének kiváltására, a födémterhek felvételére. 1963-ban leállították, azóta nem üzemel. Állaga elhanyagolt, a berendezést kiszerelték.
  - Megjegyzés: Fegyvernek egyetlen megmaradt ipari emléke.

- **Holt-Tisza parton téglával kirakott rakpart**

  - Címe: Fegyvernek, külterület
  - Helyrajzi száma: 010.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása: a Tisza szabályozása előtt az élő Tisza legjobban kinyúló kanyarulata volt a Nagykörű és Tiszabő közötti szakasz, melynek partjára települt Fegyvernek. Az erős sodrás által okozott partrombolás ellen 1888-ban állandó tiszai védőgátat építettek nagyméretű téglából. A téglát a korabeli Wagner féle téglagyárban gyártották. A Tisza medrét azóta

szabályozták, az ide nyúló ága holtággá alakult, a védett partszakaszon azóta sok helyen felszedték a téglát.
  - Megjegyzés: múlt századi partvédelem jelentős emléke.

- **Kereszt korpusszal**

  - Címe: Szent Erzsébet u.
  - Helyrajzi szám: 1544.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása: Mészkőből készült kereszt, korpusszal.
  - Megjegyzés: A településközpont jellegzetes alkotása.

- **Lakóépület utcai homlokzata II.**

  - Címe: Szent Erzsébet u. 210.
  - Helyrajzi szám: 95.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása: Báró Orczy Anna 1846-ban az ország több vidékéről német ajkú lakosságot telepített a községbe. A módosabbak által épített lakóépületek homlokzati díszítőelemei és a nyílászárók változatlan formában maradtak meg.
  - Homlokzati díszítőelem az ablakok fölötti, homlokzati síkból kiugró, konzolosan alátámasztott párkányelem, és az ablakok körüli, falsíkból kiugró keret, mely fölül, az ablak tengelyében díszítőelemmel van ellátva. Mindkét elem sötétbarna színezésű. Az ablakokat már kicserélték, azonban az új ablakok megtartották a 2:1 osztásarányt.
  - Megjegyzés: Utcai homlokzatvédelem.

- **Napsugaras oromfal**

  - Címe: Petőfi S. u. 14.
  - Helyrajzi szám: 1041.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása: Az utcai homlokzaton az oromfal fa deszkázattal,

napsugaras díszítéssel készült. Az alföldi népi építészet jellegzetes oromfal díszítésének egyetlen emléke Fegyverneken.
  - Megjegyzés: Jellegzetes homlokzati díszítőelem.

- **Vaskereszt**

  - Címe: Damjanich J. u. 123. alatti épület előtti közterület
  - Helyrajzi szám: 246.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása: Mészkő talpazaton öntöttvas kereszt, öntöttvas korpusszal, melyet 1846-ban állíttatott gróf Szapáry Józsefné báró Orczy Anna a Fegyvernekre telepített német ajkú lakosság által lakott Annaházának, az 1844-ben alapított iskola emlékére.
  - A talapzaton elhelyezett öntöttvas táblán a következő olvasható: „ANNAHÁZ' KÖZSÉGÉNEK EMLÉKÜL GRÓF SZAPÁRY JÓZSEFNÉ BÁRÓ ORCZY ANNA 1849-ik ÉVI NYÁR HÓ 26-KÁN"

- **Kudelka kereszt**

  - Címe: Dózsa Gy. u. 60. szám alatti épület melletti közterület (Vörösmarty u.)
  - Helyrajzi szám: 970.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása:2009-ben rossz állapota miatt lebontásra került. 2011-ben felújították. Téglaalapra állított beton talpazaton tölgyfából készült kereszt,amit Fazekas Pál saját maga készített és ajándékozott a város közösségének.
  - „Oszlányi Kudelka Bertalan és neje Dunsits Magdolna 1923-ban"
  - Megjegyzés: A keresztnél emlékeznek azokra, akiknek nincs síremlékük a községben.

- **Kerekes kút**

  - Címe: Szent Erzsébet u. 171.
  - Helyrajzi szám: 173.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - Védendő objektum leírása: A településen a kutak fúrása előtt és azzal párhuzamosan, ásott kutakat is használtak víznyerésre. Ennek egyik fedett változata maradt meg, - melynek kialakítása igen egyedi - a Polgármesteri Hivatal udvarán. A kút ma már használaton kívül van.

- **I. Világháborús emlékmű**

  - Címe: Szent Erzsébet u.
  - Helyrajzi szám: 1544.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása: Az emlékművet 1926-ban a község állíttatta az I. világháborúban elesett fegyverneki lakosok emlékére, melynek négy oldalán 200 háborús hősök neve olvasható. A szobor Kallós Ede szobrászművész alkotása. A talapzaton, mészkőből faragott huszár alak látható. Az emlékmű környezetét Áy József kovácsmester által készített kovácsoltvas kerítés veszi körül.
  - Megjegyzés: A településközpont jellegzetes alkotása, melyet Fegyvernek Város Önkormányzata 2014-ben felújíttatott.

- **II. Világháborús emlékmű**

  - Címe Szent Erzsébet u.
  - Helyrajzi szám: 1544.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása: Az emlékművet 1992-ben állíttatta a település, a II. világháborúban elesettek emlékére. Az alkotást Lajki László szentendrei művész tervezett és késztette, felavatására 1992. november 1-én került sor.

- Megjegyzés: A településközpont jellegzetes alkotása, melynél Mindenszentek napján égő mécsessel emlékezik a település halottaira.

- **1848-49-es emlékmű**

  - Címe: Szent Imre tér
  - Helyrajzi szám: 178.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása: Az 1848-49-es szabadságharc emlékének 100. évfordulójára a Nemzeti Parasztpárt fiataljai állíttatták. Fegyvernek lakossága minden évben itt tart megemlékezést az 1848-49-es forradalom és szabadságharc emlékére.
  - Megjegyzés: A településközpont jellegzetes alkotása.

- **Vaskút I.**

  - Címe: Szent Erzsébet út és Hunyadi út sarok, közterület (Szent Erzsébet út)
  - Helyrajzi szám: 1544.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása: Fegyvernek ivóvíz ellátásában nagy jelentősége volt, a községben fúrt artézi és norton kutaknak. Közülük két artézi kút maradt meg, melyek közül a fentiekben védelemre javasolt még ma is üzemel.

- **Vaskút II.**

  - Címe: Damjanich J. u. 107. (71.) szám előtti közterület
  - Helyrajzi szám: 246.
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - Védendő objektum leírása: Fegyvernek ivóvíz ellátásában nagy jelentősége volt, a községben fúrt artézi és norton kutaknak. . Közülük két artézi kút maradt meg, melyek közül a fentiekben védelemre javasolt, ma már üzemképtelen.

- **Pusztatorony (Csonkatorony)**

  - Címe: Fegyvernek, Újtelepi temető
  - Helyrajzi szám:
  - Javasolt védelem: Művi értékvédelem
  - A védendő objektum leírása: Téglából és kőből faragott négyzetes alapú torony megmaradt kétharmad része, kb. 16 m magas. Rézsút álló magas támpillérei közül csak a DNy-it kellett 1961-ben faragott kövekkel kiegészíteni. A csatlakozó templom 1 hajós, íves záródású volt, hossza 24 m, szélessége 12 m.
    Régészeti feltárását a jelenkori temető gátolja.
    Jó állapotban maradtak meg a torony aljában lévő előcsarnokok faragott kőkapuzata és az 1. és 2. emeleten a gótikus ablakok kőkeretei.

- **Kudelka Ház (volt Pártház)**

  - Címe: Fegyvernek, Szent Erzsébet út
  - Helyrajzi szám:
  - Leírás: a XIX. század elején települt be Fegyvernekre Kudelka József (1836-1922) és családja Temesvárról. A mai Marx K. út és Szent Erzsébet út sarkán építettek házat. 1925-ben ifj. Kudelka József földet vásárolt, melyre megépítette a „Kudelka-házat” (Pártház). Az építkezés 1927-ben fejeződött be.
  - Az épület alapzata téglából készült, mert akkor még nem épült meg a gát és áradáskor a Tisza körbevette a települést. 1948-ban az állam elvette a házat Kudelka Józseftől és az óta hívják Pártháznak. A rendszerváltásig az akkori párt használta székhelyként.1990-től az Önkormányzat birtokába került, ahol az iskola irodai dolgozói és a Szakiskola tanulói kaptak helyet.
  - Jelenleg a Hivatal dolgozói használják.

- **Szapárfalui Klubkönyvtár**

  - Címe: Fegyvernek, Ady Endre út 50.
  - Helyrajzi szám:
  - Leírása: a klubkönyvtár 1934-ben épült. Az akkori építők gondoskodtak bál és biliárdteremről, az Olvasókör hozott sakkot, kártyát, színjátszó kör működött és volt könyvtári részleg is. A világháború után gazdakör és kocsma működött az épületben. 1969-ben nyilvánították Klubkönyvtárrá. Időközben az épület állapota leromlott. 1998 nyarán a helyi Női szövetség elkezdte az épület felújítását. 2000. június 30-án intézményavató ünnepségre került sor az épület részleges felújítását követően.
  - Jelenleg kulturális összejövetelek, oktatás helyszíne, könyvtári részleggel már nem rendelkezik.
  - (**http://epa.oszk.hu/01300/01306/00069/pdf/EPA01306_Szin_2001_06_03_junius_40-42.pdf**, 2014.11.13.)

- **Szapárfalui Kápolna**

  - Címe: Fegyvernek-Szapárfalu, Katona István út 2.
  - Helyrajzi szám:
  - Leírása: A modern stílusú kápolna alapkövét 1988-ban tették le. Becker Gábor és Greskovics Klára tervei alapján épült és 1992-ben szentelték fel. A különálló toronyban lévő harangot Gombos Lajos harangöntő mester eredetileg a sevillai világkiállításra készítette.
  - (Hivatkozás: http://nagyvofely.hu/fegyvernek-szaparfalu/templomok, 2014.11.12.)

- **Könyvtár**
    - Címe: Fegyvernek, Szent Erzsébet út 146.
    - Helyrajzi szám:
    - Leírás: Fegyverneken egy 11 m2-es szobában kapott helyet a könyvtár, a volt Urikaszinó épületében (ma Művelődési Ház). Akkor az olvasók rendelkezésére 73 kötet állt, 250 kötetet pedig a járási könyvtár helyezett letétbe. Az olvasás iránt megnövekedett igény szükségessé tette az önálló könyvtár létrehozását, ami 1959-ben valósult meg. A könyvtár 1959-ben különálló épületbe költözött.

    - Korszerűsödött a tartalmi munka is: az újságok és folyóiratok külön polcon kaptak helyet, elkészült a betűrendes katalógus is. 1971-ben gyarapodott a könyvtár egy új gyermekrészleggel és 1 fő könyvtárossal.
    - 1991-ben költözött át a mai helyére.
    - (Hivatkozás: könyvtár belső nyilvántartása; Új Néplap 1991. november 23. 16. old., 2014.11.14.)

- **1956-os emlékmű**
    - Címe: Szent Imre tér
    - Helyrajzi szám: 178.
    - A védendő objektum leírása:
    - 2012-ben a település önkormányzata és polgárai közadakozásból emelték, a forradalom és szabadságharc évfordulóján avatták fel ezt az emlékművet, melyben egy egykori tank lánctalpa is megtalálható.

- **Trianoni emlékmű**

  - Címe: Szent Imre tér
  - Helyrajzi szám:
  - A védendő objektum leírása:
  - Az igazságtalan békediktátumnak állít gyászos emléket a faragott kopjafa és kettős kereszt.

- **Szentháromság szobor:**

  - Címe: Szent Erzsébet út
  - Helyrajzi szám:
  - A védendő objektum leírása:
  - A Római Katolikus templom kertjében áll
  - Folyami mészkőből faragott, klasszicista posztamensen téglából falazott, vakolt, szögeletes, enyhén tömzsi oszlop áll, egyszerű párkánnyal zárva. Az oszlop tetején felhőtrónuson ül az Atya, jobbján a Fiú, közöttük a Földgolyó, fölöttük galamb alakban, kitárt szárnyakkal a Szentlélek.
  - A szobor különlegességét és egyedi szépségét a megszokott Szentháromság ábrázolástól merőben eltérő, tömbszerű megformálás adja.

- **Krisztus kereszten**

  - Címe: Szent Erzsébet út
  - Helyrajzi szám:
  - A védendő objektum leírása:
  - A Római Katolikus templom kertjében álló kőkereszt, rajta a megfeszített Krisztussal. Máris és a koponya ábrázolása nélküli feszület, melyet 1909-ben állítottak.
  - A kereszt kettős lépcsőre helyezett klasszicizáló posztamensen áll. Anyaga folyami mészkő.

2) Természeti környezet

- **Tintagyep**

  - Címe: külterület
  - Helyrajzi száma: 0283. (gyep)
  - Javasolt védelem: Területi védelem
  - A Fegyvernek külterületén, valamint a vele határos kenderesi és tiszaböi területen is fellelhető szikes ősgyep, melyet birkalegelőnek használnak.
  - Vonuló vízimadarak tradicionális pihenő és gyülekező helye. A költő fajok közül jellemző a vörös vércse, a sárga billegető, az egerész ölyv és a búbos banka. Az egész községhatárban itt fordul elő a barna ásóbéka.
  - A gyep jellegzetes növénye a sziki lelleg, vagy sóvirág (Limonium gmelinii), melynek virágzásakor kékes lila színben pompázik a határ.
  - A sóvirág kb. 1,5 ha-t borít.
  - A terület nevét szikes, ragacsos, tintaszerűen fekete sarától vette, ami megkeményedve ragyogott, s vízzel keverve tinta helyett használható volt.
  - Az itt lévő földek termőértéke nagyon alacsony, megművelésük gazdaságtalan.
  - Megjegyzés: Tájvédelem

- **Tiszafa (Taxus baccata)**

  - Címe: Fegyvernek, Szent Erzsébet út 188.
  - Helyrajzi száma: 36/1.
  - Javasolt védelem: Egyedi védelem
  - A Bükkben és a Bakonyban vadon élő örökzöld fenyő, melyet az Alföldön díszfának ültettek. A nagy meleg és a hosszan tartó szárazságok miatt ma már egyre kevesebb helyen megmaradó növényfaj. A védendő egyed törzse és a lombkorona méretéből ítélve kora 80-90 év lehet. Egészséges, védelemre javasolt növény, mely magassága kb. 9,00 m és a lombozatának kerülete kb. 15 m

- Megjegyzés: A növény különleges megjelenésével szép látványt nyújt.

- **Fehér eperfa I. (Morus alba „fegyvernekiana”)**

  - Címe: Fegyvernek, Szent Erzsébet út 167/a.
  - Helyrajzi száma: 177/3.
  - Javasolt védelem: Egyedi védelem
  - Orczy Antal botanikus által nemesített és Morus alba „fegyvernekiana” néven bejegyeztetett nemesítés, Fegyverneken fellelhető egyik példánya.
  - Megjegyzés: A fa különleges koronája szép látványt nyújt. Mivel a fa fegyverneki tudós nemesítése, különös megbecsülés övezi a községben.

- **Fehér eperfa II. (Morus alba „fegyvenekiana”**

  - Címe: Fegyvernek, Damjanich János út 96.
  - Helyrajzi száma: 201.
  - Javasolt védelem: Egyedi védelem
  - Orczy Antal botanikus által nemesített és Morus alba „fegyvernekiana” néven bejegyeztetett nemesítés Fegyverneken fellelhető egyik példánya.

  - Megjegyzés: A fa különleges koronája szép látványt nyújt. Mivel a fa fegyverneki tudós nemesítése, különös megbecsülés övezi a községben.

- **Fekete nyárfák (Populus nigra) – 4 db**

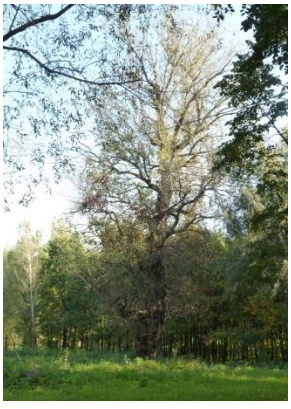

  - Címe: Fegyvernek Ifjúsági park.
  - Helyrajzi száma: 2610.
  - Javasolt védelem: Egyedi védelem
  - Az Alföld fűz-nyár ligeteiben gyakori fa a Fekete nyár, mely magas terebélyes fa. A védelembe vett 4 db fa kb. 90-100 éves,

egészséges szabályos koronájú, magasságuk eléri a 25-30 métert.

- Megjegyzés: Hatalmas méretük ritka természeti látványt nyújt.

- **Fekete fenyő (Pinus nigra)**

  - Címe: Fegyvernek, Szent I. tér.
  - Helyrajzi száma: 178.
  - Javasolt védelem: Egyedi védelem
  - A Szent Imre téri parkban különleges látványt nyújt, a legalább 120 éves, 60 cm törzsátmérőjű kb. 14,00 m magas fa.
  - Megjegyzés: Az utóbbi évek időjárása a fa állapotát jelentősen rontotta, megóvása különös figyelmet kíván

- **Kálvária**

  - Címe: Fegyvernek, külterület
  - Helyrajzi szám: 4091 és 4092.
  - Javasolt védelem: Egyedi védelem
  - A védendő objektum leírása: Az 1998. évi LIII. tv. ex lege védetté nyilvánította Fegyvernek határában lévő kunhalmokat, így a Kettős halmot is, melynek egyik eleme a Kálvária domb. A dombon kereszt és magassági pont található. A kereszt mészkőből készült, talapzatán felirattal: „IA Zimmer 1847 IN ANNAHAS”.
  - A monda szerint ezen a dombon akasztották fel a hírhedt betyárt, Zöld Marcit és más, a környéken élő társait, mely tényről azonban írásos emlék nem lelhető fel.
  - Megjegyzés: Kiemelkedő tájképi megjelenés, melyhez a környéken élő monda kötődik.

- **Holt-Tisza**

  - Címe: Fegyvernek bel- és külterülete
  - Helyrajzi szám:
  - Leírás: az Alsóréti Holt-Tisza ág 1856-ban a Tisza 74. számú átmetszéséből keletkezett természetes folyómeder kialakításával, Fegyvernek, Nagykörű és Törökszentmiklós közigazgatási határainál. A Közép-Tiszai Átmentesítő Társulat 1926-ban a holt ág alsó végénél az árvédelmi töltés alá megépítette az alsóréti zsilipet. A meder áttöltésére 1908-ban került sor.
    A holt ág területe 108 ha, amelyből 89 ha Holt-Tisza.
  - A holtág feladata a vízgyűjtő terület befogadása és tározása. Az 1910-es évektől megkezdték a vízgyűjtő terület főcsatornáinak kiépítését (Kocsortosi és Büdöséri belvízcsatornák).
  - Hossza: 15,360 km. Tagolódása: I., II., III., IV., V. számú tóegységek.
  - A holtág halastóvá történő alakításával a Halászati Felügyelőség foglalkozott 1931-ben.
  - 1965-ben a Szolnoki Felszabadulás Halászati Termelő Szövetkezet megrendelésére a holtágban kialakítottak egy 2 rekeszből álló tóegységet. Az eredmények következtében további 4 tóegységből álló tógazdaság lett kialakítva.
  - 2006-os évtől a halászati jog jogosultja az Alsóréti Holt-Tisza Halászati Közösség. Az üzemeltetési feladatot pedig a Fegyverneki Vízmű látja el.
  - A holtág elsődleges funkciója a belvíztározás, majd az öntözővíz tározás és a horgászati és jóléti hasznosítás.
  - (Hivatkozás: http://www.horgasz.hu/page/56/art/888/akt/56/html/alsoreti-holt-tisza.html, 2014.11.10.)

- **Holt-Tisza és élővilága**

  - A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található különleges madárvédelmi területek a Közép-Tisza (HUHN10004) Fegyvernek 0378, 0379, 0380, 0381 hrsz.-ú területek, és a kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek Közép-Tisza (HUHN20015) Fegyvernek 0378, 0379, 0380, 0381 hrsz.-ok.

1. ábra

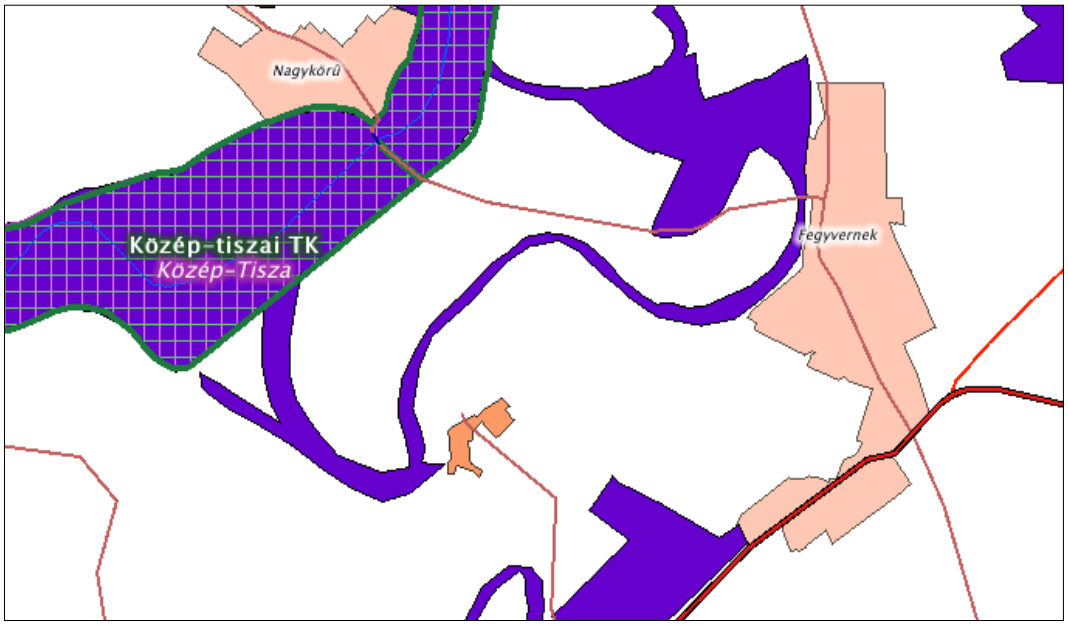

Fegyvernek Közigazgatási határa

2. ábra (lent): Holt-Tisza távlati képe 2014 (Google maps)

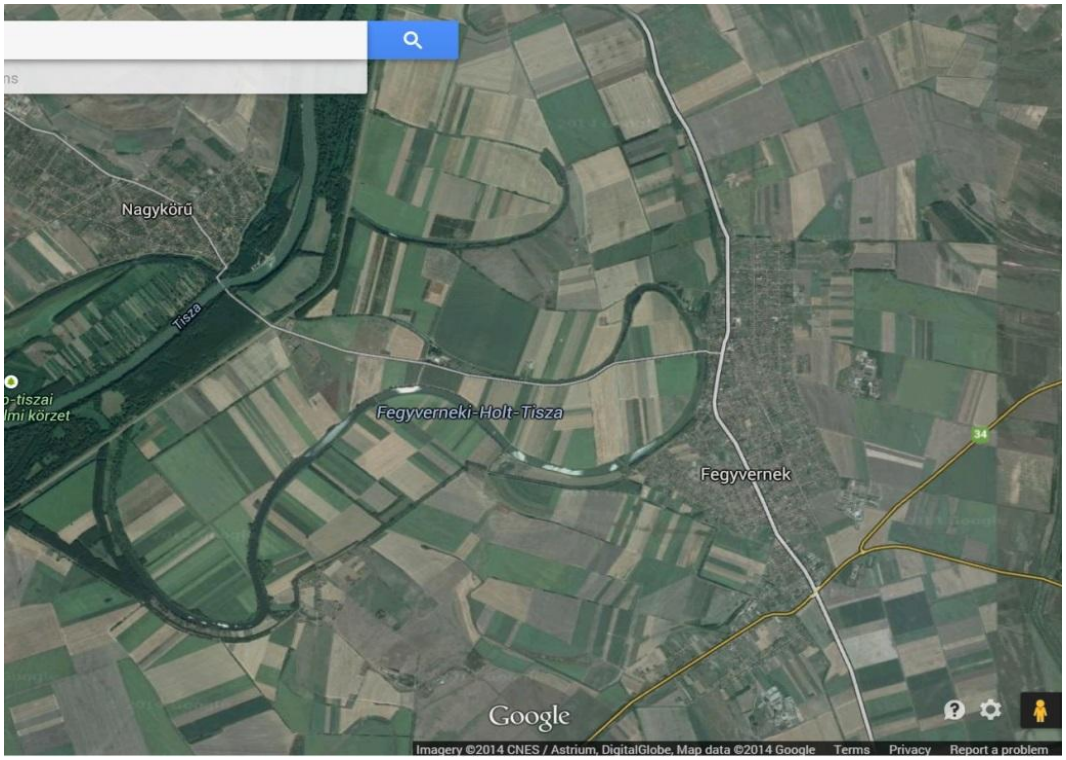

- **Kunhalmok**
    - Címe: Fegyvernek bel- és külterülete
    - Védendő objektum leírása: A kunhalom egy gyűjtőfogalom, melybe beletartoznak a sírhalmok (kurgánok), lakódombok (tellek), őrhalmok és határhalmok. A kunhalmok az 1997. január 1-jén hatályba lépett Természetvédelmi Törvény alapján országos jelentőségű védett természeti területnek minősülnek. Pontos fogalmát a törvény 2003-ban történt módosításában határozzák meg: „a kunhalom olyan kultúrtörténeti, kulturális örökségi, tájképi, illetve élővilág védelmi szempontból jelentős domború földmű, amely kimagasodó jellegével meghatározó eleme lehet a tájnak.”
    - Rendkívül sok információt rejtenek magukban, tájképi értékkel, élővilág védelmi értékkel, különböző vizsgálatok elvégzésének lehetőségével (pl.: természetföldrajzi, talajtani, növénytani, stb.) ill. kultúrtörténeti, régészeti, néprajzi, stb. jelentőséggel is rendelkeznek.
    - A 18. században Fegyverneken 12 kunhalom volt megtalálható, melyekből ma mindössze 5 db áll fenn. Ez 58,3%-os csökkenést jelent egy 2001-es felmérés szerint.

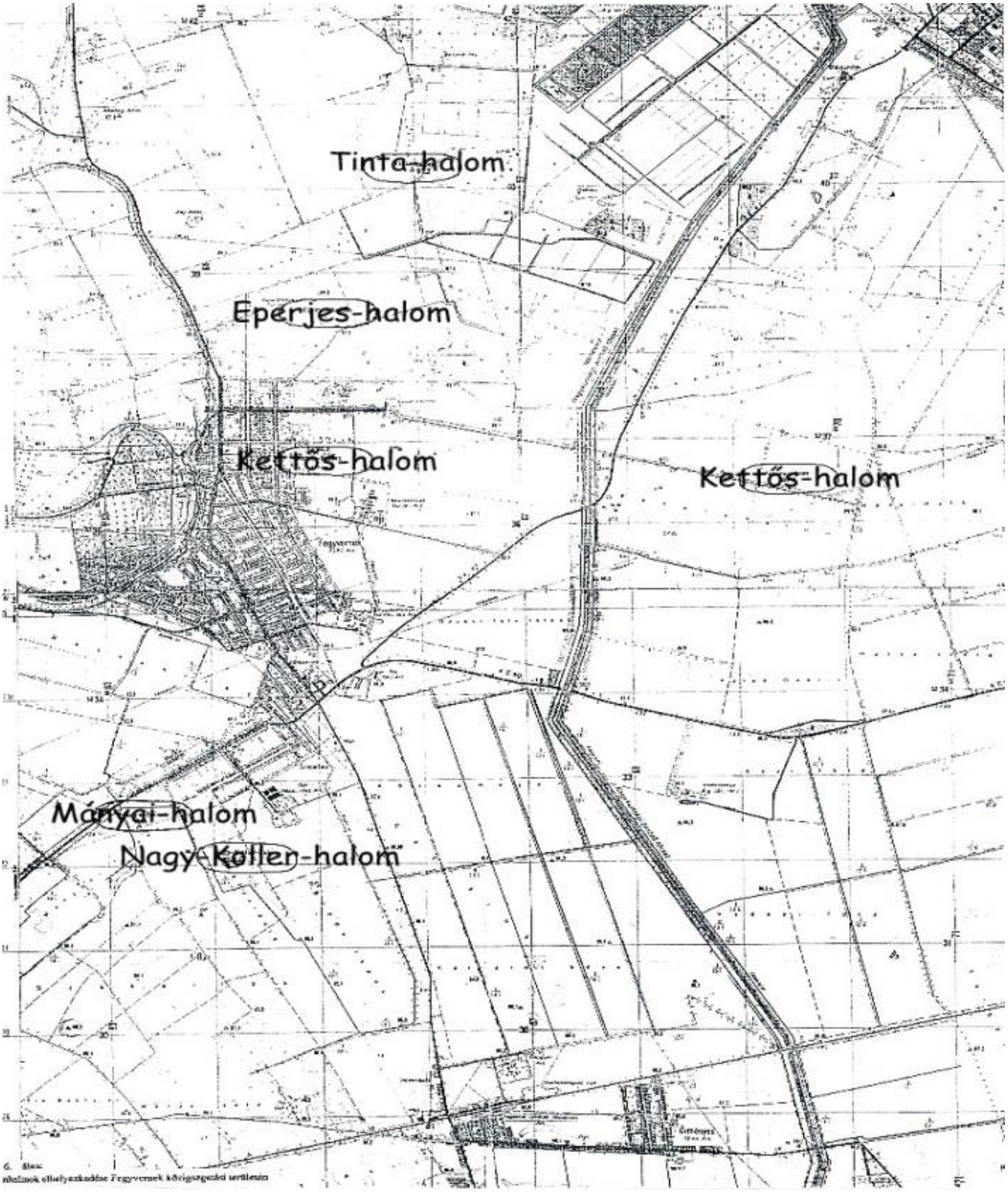

6. ábra
...halmok elhelyezkedése Fegyvernek közigazgatási területén

- **Kettős halom:**
    - *Északi halma (Annaházi temető*): teljesen kultúr jellegű, a fegyverneki Annaházi temető szerves része. Közvetlenül a település mellett található. A halomtest állapota ép. Felszínén nincs magassági jegy, temetőként működik, számos sír és kripta található rajta.

    - *Déli halma (Kálvária-domb)*: a településtől 300 m-re fekszik. A fegyverneki kunhalmok közül a legértékesebb. Korábban Akasztó halomnak is nevezték, mivel a 19. sz-ban itt akasztották fel Zöld Marcit és betyártársait az elbeszélés szerint. A domb tetején található egy kereszt a korpusszal.

- **Fekete halom:**
    - A településtől keleti irányban fekszik a halom és a róla elnevezett terület. Elnevezésének eredete egy fekete halmi tanya, melyen egy alföldi halom található s azon az idő által megfeketített filagória (lugas, nyitott kerti házikó). A halomtest szabályos kör alakú. A felszínén található műtárgy egy geodéziai magassági jegy.
- **Lelovich halom:**
    - csak az elnevezés maradt fenn, melynek helye a Kavicsos parton lehetett a mélysári részen. A településtől nyugatra van egy észak-déli irányba húzódó földsáv, a kavicsos part, amely a gyümölcsösig terjed. Nevét Galántai Lelovich György, solymászról kapta.

- ***Eperjes halom:***

  - Fegyvernek közigazgatási határán belül fekszik. Nevét régen a területen termelt földi eperről kapta. A halom felszínén nincs műtárgy, az egész terület szántott.

- **Mányai halom:**

  - Fegyvernek szapárfalui részén található a Mányai dűlőn. Tetején villanypózna van. Nevét feltételezések szerint a tulajdonosáról kapta, de katonai térképeken, mint heverő halom szerepel (a halomtest alakjára utalva). Nem szabályos kör alakú, kissé ovális. Felszínén több műtárgy található: a helymeghatározási pont és a villanypózna.

- **Nagy-Koller halom:**

  - A Mányai dűlőben található. Régi katonai térképeken Nagy-halomként van feltüntetve, a Koller szó később került a halom nevébe. A halom felszínén több műtárgy található. Tetején egy geodéziai magassági jegy, oldalain betontalpak, melyben vaskarika és kampók találhatók, ezen állt valamikor a rádiótorony.

3) <u>Kulturális örökség</u>

- **Dr. Hámori József**

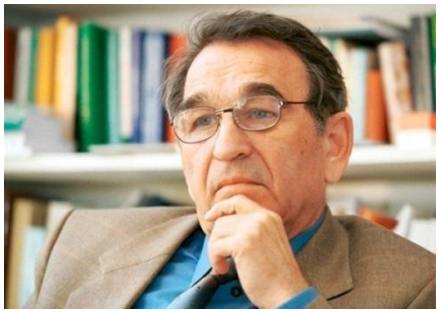

  - Védendő személy megnevezése: Dr. Hámori József
  - Leírás: 1932. március 20-án született Fegyverneken. 1955-ben az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen szerzett biológus diplomát. A Pécsi Orvostudományi Egyetem (1955-63), a Semmelweis Orvostudományi Egyetem (1963-90) anatómiai intézményének munkatársa, címeres egyetemi tanár (1980-90). A pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem általános állattani neurobiológiai tanszékének vezető tanára (1990-től), az egyetem rektora (1992-94). A Magyar Tudományos Akadémia-Semmelweis Orvostudományi Egyetem Neurobiológiai Kutatócsoportjának vezetője. Főként az idegrendszer szerkezetének az alkalmazkodóképességének vizsgálatával foglalkozik. 1998 júliusától a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának irányítója. Széchenyi-díjas (1994). A Magyar Tudományos Akadémia tagja (1990).
  - Főbb művei: Mi a neurobiológia? (1976); Idegsejttől a gondolatig (1982); Veszélyeztetett értelem (1988).
  - (Hivatkozás: Magyar Nagylexikon 176. old., Könyvtár).
  - Fegyvernek községe első díszpolgárának a fegyverneki származású Dr. Hámori József akadémikus professzort választotta meg a Képviselő-testület 2011. június 23-án. A különleges elismerés átadására az ünnepi testületi ülés keretében, 2011. október 21-én került sor a Művelődési Ház és Könyvtár nagytermében.
  - (Hivatkozás: Fegyverneki Hírmondó 2011. október 17. 1. old., 2014.11.14.)
  - (Hivatkozás: http://www.mipszi.hu/cikk/090217-agy-sosem-farad-el, 2014.11.14.)

- **Fegyverneki Katolikus Karitász**

  - Védendő örökség megnevezése: Fegyverneki Katolikus Karitasz
  - Címe: Fegyvernek, Szent Erzsébet út 176.
  - Helyrajzi szám:
  - Leírás: 2006-ban alakult, jelenleg 14 taggal rendelkezik.
  - Tevékenységi kör: a városban élő rászorulok megsegítése (nagycsaládosok, idősek), gyerekek táboroztatása; élelmiszer- és ruhaosztás; az Egri Főegyház Megye krízisalapjából elmaradt számlák, hiteltartozások kiegyenlítése; iskolakezdési támogatás és gyermekvédelmi utalvány osztása;
  - Együttműködési megállapodásban áll a helyi családsegítő szolgálat munkatársaival, ifjúságvédelmi felelősökkel. Kapcsolatot tart fenn a határon túli közösséggel a Dévai Szent Vendel Alapítványon keresztül.
  - Évente, karácsonykor az Idősek Otthonaiba adományokat visz és megfőzi az ünnepi ételt.
  - Aktívan részt vesz a város közösségi életében és az Egyházi Közösség életében és segíti a plébános munkáját.

- **Baldácsy Művészeti Egyesület**

  - Védendő örökség megnevezése: Baldácsy Művészeti Egyesület
  - Címe: Fegyvernek, Szent Erzsébet út 184.
  - Helyrajzi szám:
  - Leírás: Az egyesület 2004-ben alakult. Jelenlegi tisztviselő neve Bercsényi János Sándor. Tevékenységi kör: előadó művészet.
  - Célja, a fegyverneki amatőr előadóművészek egyesítése. A vendégszereplésekkel a más településen élőknek is bemutatja a fegyverneki tehetségeket. A hagyományőrzésen belül fontos feladatának tekinti a magyarországi németek szokásainak ápolását, bemutatását.
  - (Hivatkozás: nonprofit.hu, 2014.11.13.)

- (Hivatkozás a képre: http://users.atw.hu/hagyomanyokutja/page.php?24, 2014.11.13.)
- Csoportjai:
- **Mirella Női Kar**

  - Címe: Fegyvernek
  - Helyrajzi szám:
  - Leírás: 2001. január 04-én alakult meg Fegyverneki Női Kar néven. Jelenlegi tagok száma 7 fő. Kórusvezető Polster Ildikó Mária.
  - 2011. január 21-én megkapta a „Fegyvernek tudományos és kulturális munkájáért" díjat a Fegyvernek Nagyközség Önkormányzatának képviselőtestületétől. A díjátadás napján vette fel a Mirella nevet.
  - Közösségi rendezvényeken rendszeresen szerepelnek műsoraikkal: Magyar Kultúra Napján, Baldácsy Esten, Virágvasárnapi Hangversenyen, Virágzó Tisza Napján, ünnepi testületi üléseken, stb.
  - Húsvéti, pünkösdi, karácsonyi műsorukkal több alkalommal léptek fel Berekfürdőn, Kunhegyesen, Tiszaroffon, Budapesten. A megye legrangosabb eseményén, a Jász-Nagykun-Szolnok megyei Felnőtt Kórusok Találkozóján több alkalommal részt vettek és egy alkalommal a megrendezését is vállalták.
  - (Hivatkozás: http://mirella.gportal.hu/, 2014.11.17.)
- **Citerások**

Döngicse, Sárgarigó és Nyitnikék citeracsoportok

Az év első 3 hónapjában a Döngicse, a Sárgarigó és a Nyitnikék Citerazenekar külön-külön próbált, hiszen különböző tagintézményekben tanulnak, különböző korú gyerekek és a hangszerrel való kapcsolatuk is más-más időben kezdődött.A TÁMOP 3.2.3-as pályázat keretében a három csoportot összeolvasztottuk. Sokat tanulnak egymástól, de gyakran szükséges az órákat a régi összevont osztályokhoz hasonlóan önálló munkát végzőkre és olyanokra osztani, akik a csoportvezetővel együtt munkálkodnak.Sokat fejlődnek így is, de

később a fejlődés érdekében szükséges lesz a csoport különböző tudású tagjainak kisebb csoportos fejlesztése.Kindert Ferenc vezetésével összesen 90 tanórát tartottak (külön-külön és együtt) és 15 fellépést tudhatnak maguk mögött 2010-ben.

Hétszínvirág Citerazenekar

A Hétszínvirág Citerazenekar középiskolás lányokból áll, Aranypáva-díjat is kapott csoport. A Pacsirta Citerazenekar árnyékából nehezen kikerülő együttes tagjai 67 próbát tartottak és 12 előadás részesei voltak 2010-ben.

Pacsirta Citerazenekar

A Pacsirta Citerazenekar a mai tagjaival 2001. őszén játszott először együtt a hangszerén. Az akkor középiskolás lányok többszörös arany minősítésű, arany pávát is kapott együttessé értek. Csoportvezetőjük Szegi Katalin is közülük kerül ki. Havonta egyszer egész napos órákat vesznek Szabó Ferenctől, aki a csoport művészeti vezetőjeként összeállítja a dalcsokrokat. Ez a fejlődésük záloga, mert a saját tudásukat másként nem tudták fejleszteni.2010-ben 120 tanórányi próbát tartottak és 19 előadáson vettek részt.

- **<u>Néptáncosok</u>**
  - Védendő örökség megnevezése: Néptánccsoportok
  - Címe: Fegyvernek
  - Helyrajzi szám:
  - Leírás:

Annaházi Tánccsoport:

1999 őszén alakult olyan középiskolásokból, akik általános iskolás korukban részt vettek néptánccsoportok munkájában. Nevét az Annaháza részről kapta. A Tánccsoport tagja az Örökség Országos Gyermek- és Ifjúsági Egyesületnek. A csoport célja, hogy a közösséget a múlt század közepén benépesítő magyarországi

németek és magyarok tánchagyományait felújítsák, bemutassák. Alapítója Baunok Béla. Vezetői Kovács Péter, Gál Levente és Baunok Béla.

2007. január 20-án a Magyar Kultúra Napja alkalmából a tánccsoport tagjai átvehették a „Fegyvernek Kulturális és Tudományos Munkájáért” díjat. A csoportnak átlagosan 27 tagja van. Néhány fellépése: Magyar Kultúra Napja, Virágzó Tisza Napja, Falkdancenet, megyeháza, stb.

Vadvirág Tánccsoport:

az Orczy Anna és Móra Ferenc tagintézményeinek felső tagozatosaiból áll. Átlagosan 14 fővel működik, főként lányok. Vezetője Kenéz Katalin.

Kis Vadvirág Tánccsoport:

az Orczy Anna és Móra Ferenc tagintézmények alsó tagozatosaiból áll (2-4. osztály). Vezetője Kenéz Katalin. Tagjai száma átlagosan 25 fő.

Fiú Tánccsoport:

tagjai 10-14 éves fiúk. Vezetője Szilágy Erik. Ez a csoport az Annaházi Tánccsoport fiútáncosainak tervezett utánpótlását biztosítja.

(Hivatkozás: http://www.kultura-fegyvernek.hu/category/kateg-ri-k/csoportok/el-ad-m-v-szeti-csoportok/n-pt-nc-csoportok,
„Fegyvernek” c. könyv 54. old., helytörténeti anyag, 2014.11.25.)

- **Ügyes Kezek Klubja**

  - Leírás: 2007. november 13-án alakult a Klub 12 taggal, jelenleg 14 taggal rendelkezik. Az első kiállításra 2008 májusában került sort. 2012-ig évente kétszer rendeztek kiállítást a munkákból, 2013, 2014-ben pedig egyszer. Egy alkalommal részt vettek a Mezőtúri Kiállításon 2 tag munkájával.
  - A Klub minden évben szervez kirándulást, melynek célja, a szűkebb haza és a népművészetek megismerése. Együttműködik a Művelődési Házzal, rendezvényein részt vesz. A várossá avatás kulcs átadó párnát a klub tagjai készítették. Hozzájárul sajátkészítésű tombolatárgyakkal a véradóvacsorához és a mozgáskorlátozottak ünnepségéhez.

- **Wing Tsun Kung-Fu**

  - Címe: Fegyvernek, Szent Erzsébet út 184.
  - Helyrajzi szám:
  - A védendő érték leírása: A Magyar Wing Chun Szövetség 2002. február 4-én nyitotta meg kung fu és harcművészeti iskoláját Fegyverneken Sifu Bihari Lajos (az MWSZ mestere, a JKD/Kali Hungary instruktora) vezetésével. Az iskola indulásakor az ázsiai harcművészetek széles körű megismertetését, ezzel együtt az egészséges életmód, a mozgás, a sport megszerettetését tűzte ki elsődleges céljaként.

  - Eddigi működése során több, mint 200 tanítvány fordult meg az iskolában, gyermekek, felnőttek egyaránt. Az iskolában folyó

eredményes munkát mutatja, hogy többen közülük komolyabb sikereket, pl. Országos Bajnoki címeket is elértek a kung fu szakág versenyein.

- Jelenleg az iskolában a tradícionális Wing Chun kung fu mellett a tanítványoknak lehetőségük van a Jeet Kune Do (Bruce Lee harcművészete) és a Kali (Fülöp-szigeteki fegyveres harcművészet) alapjaival is megismerkedni.

- **Fegyvernek Városi Sportegyesület Szakosztályai**

Fegyvernek Városi Sportegyesület Labdarúgó Szakosztály

- Védendő örökség megnevezése: Labdarugó Szakosztály
- Címe: Fegyvernek,
- Helyrajzi szám:
- Leírás: A település legnagyobb civil szervezete Fegyverneki Városi Sportegyesület 1925-ben alakult.

- Jelenleg a Jász – Nagykun – Szolnok megyei bajnokság első osztályában szerepel. A nyolc korosztályos csapat 150-200 főnek nyújt kulturális sportolási lehetőséget.

- (Hivatkozás: helytörténeti anyag, Fegyvernek c. könyv 58-59. old., 2014.11.13.)

Fegyvernek Város Női Kézilabda Szakosztály

- Védendő örökség megnevezése: Női kézilabda Szakosztály
- Vizsgálat ideje:
- Címe: Fegyvernek
- Helyrajzi szám:
- Javasolt védelem:
- H5:

- Leírás: a szakosztály 2009-ben alakult meg. Főként a helyi fiatal lányokra épülő csapat a Jász - Nagykun - Szolnok megyei első

osztályban kézilabdázik. A szakosztály 2014-ben 16 igazolt fővel működik. Az edző Burján Attila. A szakosztályvezető Kovács Csaba. Legjobb eredmény bronzérem a 2009-2010-es Megyei Bajnokságban.

- (Hivatkozás: helytörténet anyag, Fegyvernek c. könyv 58-59. old., 2014.11.14.)
- (Hivatkozás: www.facebook.com/muvelodesihazeskonyvtarfegyvernek, 2014.11.14.)

Fegyverneki Lovassport és Fogathajtó Sz akosztály

- Védendő örökség megnevezése: Fegyverneki lovassport és fogathajtó szakosztály
- Címe: Fegyvernek, Szent Erzsébet út 165.
- Helyrajzi szám:

- Leírás: 2013. június 4-én a Városi Sportegyesülethez benyújtott kérelmet követően megalakult a Szakosztály. Jelenlegi tagok száma 22 fő, pártoló tagok száma 4 fő.
- Szakosztály vezetősége
- Ügyvezető: Hornyákné Szabó Bernadett
- Lovas szakmai vezető: Barabásné Csongrádi Edina
- Fogathajtó szakmai vezető: Dr. Tatár Gábor
- A szakosztály célja, tevékenységi köre: a tagjai számára lovaglási és fogathajtási lehetőség, oktatás, képzés biztosítása; megemlékezéseken, rendezvényeken való részvétel; versenyre való felkészítés, versenyeztetés díjlovas, díjugrató és fogathajtó szakágban; a magyar lovas hagyományok felelevenítése, őrzése; települési lovas programok szervezése, lovas turizmus.
- (Hivatkozás: www.fegyvernekilovasszakosztaly.eoldal.hu, 2014.11.14.)

- **R.16 Postagalamb Sportegyesület**

  - Védendő örökség megnevezése: R. 16 Postagalamb Sportegyesület
  - Címe: Fegyvernek,
  - Helyrajzi szám:
  - Leírás: a helyi galambászok egyesülete, akik a Postagalambok szakszerű tenyésztését és versenyeztetését tűzték ki célul. A versenyek lényege: előre meghatározott távolságra való szállítás, majd onnan történő felereszt és, a galambok hazaérkezésének rögzítése speciális versenyórákban. Galambjaikat kortól függően különböző távolságokról versenyeztetik.
  - Elnöke: Varga Alajos
  - (Hivatkozás: Helytörténeti anyag, Fegyvernek c. könyv, 2014.11.13.)

- **Szapáry Gróf család**

  - Védendő objektum megnevezése: Szapáry gróf család
  - Címe: Fegyvernek
  - Helyrajzi szám:

  - Leírás: a XIX. század elején kerül különböző beházasodások folytán Fegyvernekre Gróf Szapáry József (sz. 1799-1871) és felesége, báró Orczy Anna (1810-1879). Az egyik legnagyobb földes ura a településnek. Gyermekeik: Sarolta (sz. 1831), Gyula (sz. 1832), Iván (sz. 1835), Imre (sz. 1838).

  - 1846-ban gróf Szapáry József és báró Orczy Anna nagyarányú telepítéseket szervez. Az annnaházi részt svábokkal (1840-41) és német ajkúakkal, a szapárfalui részt magyar származásúakkal telepítették be. Ennek köszönhetően Fegyvernek önálló községgé alakult 1846-ban (addig Tiszabő külterületi határrésze volt).

  - 1857-ben postahivatal létesült Szapáry jelentős közreműködésével és 1857-ben megépült a vasútállomás áru-, személy- és postaforgalommal. Sokat tett a földművelésügy fejlesztése és a Tisza szabályozása érdekében.

- Gróf Szapáry Gyula (gróf Szapáry József fia) közbenjárására 1862-ben elkészült a Római Katolikus templom, amely 1864-ben lett felszentelve.
- (Hivatkozás: helytörténeti anyag, könyvtár;)
- (Hivatkozás a képekre: http://www.junglekey.fr/search.php?query=Gyula+Szap%C3%A1ry&type=image&lang=fr&region=fr&img=1&adv=1#,
- http://www.npg.hu/index.php/component/jcollection/item/751-orczy-anna, 2014.11.20.)